

Rondom vorm

De kinderen leren over eenvoudige vormkenmerken door omtrekken

Een gatengordijn

onderwerp

een gatengordijn

techniek

omtrekken, kleuren
uitknippen

formaat

± 25 × 32 cm

Toelichting

In deze eerste les over vorm worden de kinderen een aantal keren geconfronteerd met vorm, vormovereenkomsten, restvormen, en vorm als 'gat'. Het is juist deze herhaling met daarbij de omkering van volume-naar-gat welke ervoor zorgt dat er intensiever, bewuster naar vorm gekeken wordt. De kinderen pakken een vorm vast, omschrijven of omtrekken deze letterlijk, kleuren daarna weer dezelfde vorm (maar nu juist via de restvorm: d.w.z. datgene wat van de omgeving van de vorm zichtbaar is), prikken of knippen de vorm vervolgens uit en zien tenslotte door de plaatsing tegen het buitenlicht nogmaals heel duidelijk welke vormpjes de gehanteerde 'voorwerpjes' hebben opgeleverd. Dat betekent dus dat ze door de werkwijze van deze les liefst vijf keer, iedere keer een beetje anders, met dezelfde vormen bezig zijn.

Het kleuren buiten de lijntjes is daarbij een leuke variant van de bekende keurige invul oefeningen waardoor aandacht voor achtergrond (restvorm) spelenderwijs aan de orde komt. Een ander aspect van deze les is dat de kinderen samen iets tot stand brengen wat de hele dag door zichtbaar is en waar naar behoefte steeds uitbreiding van mogelijk is.

Let op: voor de 6-7-jarigen kan deze opdracht iets te gemakkelijk lijken. Door b.v. te 'eisen' dat er maar heel weinig restvorm mag overblijven wordt de opdracht moeilijker en interessanter.

Begeleiding

Dit lesje kan vrij eenvoudig starten zonder al te veel uitleg vooraf. Het blijft dan spannend en stap voor stap komt er iets tevoorschijn wat tevoren niet bekend is gemaakt.

Nodig zijn een flink aantal vormpjes. Bijvoorbeeld logi-blokken, speelgoed-blokken, platte en ruimtelijke figuren. De bedoeling is dat er de grond- of basisvormen in vertegenwoordigd zijn, dus: vierkant, rechthoek, cirkel, driehoek en varianten hiervan (halve cirkels, een rechthoek met een punt erin e.d.).

Daarnaast is het erg leuk als dezelfde vormen er ook ruimtelijk zijn, dus: blok, kubus, bol, pyramide, een (halve) cilinder e.d. De combinatie van plat en volumineus biedt de kinderen de mogelijkheid om te ontdekken dat de omtrek van een vierkantje (plat) hetzelfde is als die van een kubus. M.b.v. enkele verschillende voorwerpen (voor de oudere kinderen eventueel ook wat spulletjes uit hun etui: gum, puntelijper) vullen de kinderen (met potlood) het hele blaadje met omtrekvormen. Vervolgens wordt alles buiten de potloodlijnen gekleurd met b.v. waskrijt of kleurpotlood. Dan gaan de kinderen de wit-gebleven vormen uitprikken (knippen is vrij lastig!). Wat overblijft is een open stukje gatengordijn, want we plakken de tekeningen allemaal aan elkaar en tegen het raam (kleur naar buiten of kleur naar binnen?). Het effect is een grappig 'vormpjes-raam' waarin de gebruikte vormpjes heel duidelijk doorzichtig licht afsteken tegen de donkere restvormen.

Bij de evaluatie gaan we nog eens kijken welke vormpjes iedereen gebruikt heeft; bij twijfel wordt er gepast en gemeten.

onderwerp

een mobile

techniek

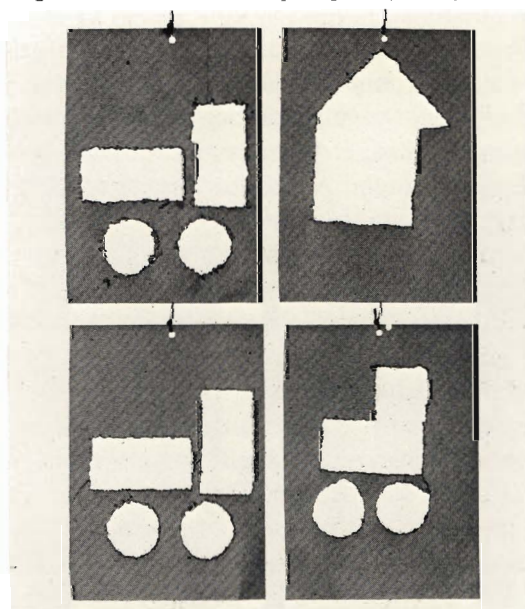
potlood, prikken/
knippen, monteren

formaat

12 x 16 cm per
onderdeel

Andere opdracht

Los ervan of volgend op het gatengordijn maken de kinderen een mobile van (weer) negatieve vormen. M.b.v. speelgoed (autootjes, beestjes e.d.) worden de omtrekvormen

hiervan op een stevig (eventueel gekleurd) papier gezet. (De jongsten trekken om, de ouderen tekenen zo'n speelgoedje naar aanschouwing.) Buiten de contour wordt gekleurd en vervolgens wordt de vorm uitgeprik/geknipt. Van de stukken-met-het-gat-erin wordt (met hulp van de leerkracht!) een eenvoudige mobile gemaakt (eventueel groepsgewijs).

Mobile van uitgeprikte vormen